

# MISSA PER LA PÀTRIA, LA PAU I LA JUSTÍCIA

Santa Maria del Puig, 25-X-2015

Darrer diumenge d'octubre, en el centenari del I Aplec del Puig (20-VI-1915)



El 25 d'octubre d'enguany, 2015, darrer diumenge d'octubre, s'ha celebrat al monestir de Santa Maria del Puig la missa anual per la pàtria, la pau i la justícia, preparada pel *Centre Pare Tosca. Amics de l'Oratori*. Ha sigut presidida pel P. August Monzon (Director espiritual de l'Oratori de Sant Felip Neri de València), que ha predicat l'homilia, i concelebrada per Mn. Jordi Miquel (Vicepresident de l'Amistat Judeo-Cristiana). El Rev. Juan María Tellería, diaca de l'Església Espanyola Reformada Episcopal, ha proclamat l'Evangeli i ha realitzat les altres accions pròpies del seu ministeri.

Les paraules introductòries estigueren a càrrec d'en Juli-Samuel Badenes, cronista oficial del Puig, que va exposar el pregon significat històric, cultural i espiritual del monestir per al poble valencià, dissortadament encara desconegut per molts dels nostres conterrànies.

Al terme de la litúrgia de la Paraula, el Rev. Juan María Tellería va llegir el següent missatge del Revm. Carlos López: *Madrid, 20 d'octubre del 2015. Nós, Carlos López Lozano, per la Providència de Déu nostre Senyor, bisbe de l'Església Espanyola Reformada Episcopal (Comunió Anglicana), en la seu de Madrid. Tenim el goig de compartir amb tots vosaltres, estimats germans en Crist, la joia d'aquesta celebració tan especial per la pàtria, la pau i la justícia, i desitgem que la gràcia de Déu acompanye tots els cristians de la Comunitat Valenciana en les seues vides i en el seu testimoni, avui i sempre. Beneït siga el nostre Senyor, Pare, Fill i Sant Esperit. Amén.*



Per a la litúrgia eucarística es va utilitzar el calze de la Universitat de València (s. XVIII) que els Pares de la Congregació de l'Oratori feien servir per a l'exercici de les "Dotze comunions mensuals", destinat als estudiants i als professors de la Universitat. Ha estat cedit temporalment pel Conservador del Patrimoni amb motiu del V Centenari del naixement de sant Felip Neri (1515-2015).

La missa va ser oferida en sufragi dels estudiants de la Facultat de Dret Daniel Oliver i Adrià Romero; pels també jòvens Miquel Grau i Guillem Agulló, víctimes de la violència feixista; i pels valencianistes Carles Salvador, en el 60é aniversari del seu traspàs, i Francesc de Pàola Burguera.

En Francesc Aracil, President de l'Associació Ecumènica de Cristians pel Valencià va pronunciar unes paraules d'acció de gràcies per la publicació de l'*Oracional valencià* i de la bona acollida que ha tingut en les llibreries, la qual cosa fa necessària la preparació d'una segona edició. Finalitzà recitant l'oració de l'àngel custodi del poble valencià (*Oracional*, p. 237).

Després de compartir el pa beneït, Juli-Samuel Badenes va convidar els assistents a efectuar una visita guiada a diversos indrets especialment significatius de l'església del monestir.

## HOMILIA

Benvolguts germans i germanes:

Al començament d'esta Eucaristia, després de venerar i encensar el sant altar i l'estimada imatge de la Mare de Déu, hem encensat també els sepulcres del beat Joan Gilabert Jofré, membre de la comunitat mercedària que ens acull, i de Bernat Guillem d'Entença, oncle del rei en Jaume i vencedor en la batalla del Puig (1237), fet que aplanà el camí a l'entrada del Conqueridor a València el 9 d'octubre de 1238.



Sepulchre de Bernat Guillem d'Entença

Commemorem així els orígens cristians de la nostra pàtria valenciana, configurada per una llengua, la del poble que naixia a partir dels repobladors, i per un dret propi, els Furs,

que establien l'autogovern del Regne de València dins la Corona d'Aragó i alhora un sistema de llibertats progressivament desenvolupat, antecedent de les institucions democràtiques actuals.

## I

Esta és una diada per a celebrar, per a fer memòria. Certament, en l'Eucaristia els seguidors de Jesús fem sempre memòria seua i de tota la història de la salvació que Déu realitza amb la humanitat. I és que les escames del mal, de tot allò que oprimix els hòmens, segueixen presents i actuant fins a la fi dels temps, però en Jesús, pel poder de la seua resurrecció, la victòria definitiva del bé ha esdevingut irreversible i indestructible.

Com sovint es repetix , “els pobles que obliden la seua història estan condemnats a repetir-la”. Més encara: els nostres orígens són el fonament, la condició de possibilitat, de nosaltres mateixos. Freud parla de l'«arqueologia del subjecte», de cada persona, i el nostre Raimon ho referix al nivell col·lectiu quan canta: “Qui perd els orígens, perd la identitat”.

Enguany celebrem una efemèride particular: el centenari del primer “Aplec valencianista” del Puig, que tingué lloc el 20 de juny del 1915. Segons la premsa del moment,<sup>1</sup> l'acte va consistir en “un *aplech* o assemblea, de caràcter purament patriòtic” que tenia com a finalitat



principal la restauració del monestir, considerat el “bressol de la constitució politico-social de València.” Hi acudiren més de deu mil persones, i hi varen estar representats més de dos-cents ajuntaments valencians i quasi mil entitats i associacions, entre les quals Lo Rat Penat i la Joventut Valencianista. Junt amb un bon grup de senadors i diputats, hi havia l'arquebisbe

<sup>1</sup> *La Ilustración artística*, 5 de juliol de 1915, amb fotografia de Barberà Masip. Traduïsc el text original castellà.

de València, Dr. Valerià Menéndez, d'origen asturià, acompanyat per alguns canonges de la Seu.

Com que en aquella època no s'havia donat encara la manipulació dels nostres símbols –obra sobretot del franquisme–, els actes varen ser presidits, amb molt bon criteri, per la “gloriosa *Senyera* del rei Jaume el Conqueridor” o “penó de la Reconquesta de València”, portat per l'Ajuntament de València en ple i hissat sobre la façana del monestir enmig de les aclamacions i els vítols del poble.

¡Sens dubte, paga la pena recordar el passat i traure'n lliçó per a hui! És per això que ens dol tant la ignorància del poble valencià pel que fa a la seua història. En particular, hem de dir prou a la ignorància culpable, que consent a la manipulació i fomenta l'odi entre germans. I el dolor es fa més gran quan són els dirigents de l'Església els qui hi col·laboren, com es va esdevindre el passat nou d'octubre en la Seu metropolitana.

## II

Estimats: el papa Francesc parla sovint de la necessitat de conversió del papat, i amb ell de tota l'Església. En esta missa per la pàtria, la pau i la justícia, preguem especialment per la conversió de les nostres Esglésies diocesanes als valors i actituds de l'Evangeli.



Preguem i treballem, en primer lloc, *per la pàtria*. Açò implica dir no a una “personalidad valenciana” merament retòrica i ideològica. Exigix, per contra, una estima *real i pràctica* per la llengua pròpia. En particular, els bisbes i els preveres han de ser capaços de parlar correctament el valencià, per respecte al poble del qual són servidors. I és un altre deure gravíssim de l'autoritat eclesiàstica aprovar, sense més dilacions ni falses excuses, els *textos litúrgics en valencià*, dret proclamat fa ja cinquanta anys pel Concili Vaticà II i del qual estem privats ignominiosament els cristians d'estes terres (¡més d'un milió i mig de creients!).

Preguem i treballem també *per la pau*. No la pau “que dóna el món”,<sup>2</sup> sinó la que ens porta el Senyor Jesús. Recordem les seues paraules paradoxals: “¿Vos penseu que he vingut a portar la pau a la terra? Vos assegure que no. He vingut a portar-hi divisió.”<sup>3</sup> Una pau, per tant, que no defuig els conflictes i que rebutja la unitat imposada, perquè *es basa en la veritat, la justícia, la humilitat i el diàleg*, assumint sincerament el pluralisme i abandonant l'autoreferencialitat tan criticada pel papa Francesc.

---

<sup>2</sup> Jo 14, 27.

<sup>3</sup> Lc 12, 51.

Preguem i treballem, encara, *per la justícia*. La qual és impossible sense fer memòria de les víctimes, sobretot de les víctimes causades per nosaltres mateixos, o gràcies a la nostra col·laboració amb les injustícies personals o estructurals. En concret, les Esglésies catòliques locals haurien de *demanar perdó* –sense pretendre autojustificar-se– pels mals causats històricament a les minories religioses sotmeses (jueus i musulmans); als germans de les Esglésies de la Reforma, menyspreats i perseguits; als represaliats per la repressió franquista; als col·lectius sexuals minoritaris... També, pel seu *silenci clamorós* davant de l'escandalosa corrupció política i de la degradació terrible del medi natural.

### III

Però, ¿com mantenir-nos fidels a l'Esperit de Jesús en la situació, tan dolorosa, del nostre País i de la nostra Església? ¿On pouarem les energies necessàries per a viure, ara i ací, contents i amb pau, com hem escoltat en la lectura de sant Pau als de Filipis?<sup>4</sup> ¿O per a amar els enemics i no tornar mal per mal, tal com el sant Evangeli ens ha tornat a recordar?<sup>5</sup>

Cada u de nosaltres, amb els nostres grups i comunitats, som cridats al seguiment del Crist. Cada dia podem “convertir-nos”: *girar-nos* cap a ell, escoltar la seua Paraula vivificant i *reorientar* així la nostra existència. L'*Oracional valencià* publicat fa uns mesos ens pot ajudar a viure espiritualment amb més intensitat. No és un llibre decoratiu, ni tampoc reivindicatiu. És un llibre de pregària, de comunió amb el Senyor i amb els germans, enmig de les lluites quotidianes. ¡Fem-lo servir, assimilem-lo, “mengem-lo”!

I ara, germans i germanes, contemplem junts l'entrançable imatge de la Mare de Déu del Puig, síntesi de la nostra fe en Jesucrist. Perquè fusiona admirablement la representació de Maria en majestat amb la icona de la Mare de Déu de la tendresa. És que *en la humanitat de Jesús* Déu mateix ens ha mostrat el seu amor misericordiós, *sempre tendre i compassiu, alliberador i solidari*.



Sepulcre del beat Joan Gilabert Jofré

Que bé que va entendre este “ideal de la Mercé”, o de la misericòrdia, fra Joan Gilabert Jofré, quan va fundar l'Hospital dels Folls, a València, o l'Hospital dels Pelegrins, ací al Puig. Cinc segles després, i en la perspectiva del pròxim Jubileu convocat pel papa Francesc, vullga Déu ensenyar-nos a viure segons el seu amor, a nosaltres cristians valencians, en unió amb tots els qui treballen per la pau i la justícia en el món. A ell la glòria i el poder pels segles dels segles. Amén.

<sup>4</sup> Fl 4, 4-7.

<sup>5</sup> Mt 5, 44 (cf. Rm 12, 17 i Lc 6, 36).